

КОНСТИТУЦІЯ.

1. Рішення, які приймаються Урядом в частині децентралізації, у рамках чинної Конституції чи майбутніх змін?

Відсутність змін до Конституції в частині децентралізації суттєво ускладнює реалізацію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Для приведення нашого законодавства до положень Європейської хартії, нам необхідно внести зміни щодо:

- системи адмінтерустрою, особливо запровадження на базовому рівні громади;
- системи органів місцевого самоврядування на обласному і субрегіональному рівнях, в т.ч. надання права радам утворювати власні виконавчі органи;
- зміна статусу місцевих державних адміністрацій.

2. Коли будуть прийняті зміни до Конституції в частині децентралізації?

В Україні тривають публічні обговорення проекту змін до Конституції. Після цього проект має бути прийнятий на двох сесіях парламенту. На цій сесії, яка закінчується 17 липня, розгляд проекту малоімовірний. Отже можна прогнозувати, що парламент прийме зміни остаточно не раніше початку 2021 року.

3. Які основні повноваження обласних та районних державних адміністрацій після реформи?

Повноваження обласних та районних держадміністрацій визначені чинним законодавством і будуть діяти до внесення змін до Конституції України.

Після внесення змін в частині децентралізації, передбачається, що буде запроваджено інститут префекта шляхом зміни статусу обласних та районних державних адміністрацій.

Передбачається, що до основних повноважень префектів буде віднесено:

- здійснення координаційних повноважень між ТО ЦОВВ на районному та обласному рівнях;
- забезпечення виконання державних програм;
- забезпечення законності на відповідній території (адміністративний нагляд за законністю актів ОМС відповідних рівнів).

4. Коли запрацює інститут префектів?

Інститут префектів може бути створений лише після відповідних змін до Конституції. Префекти почнуть працювати після прийняття відповідного відповідного пакету законів, зокрема «Про префекта». Буде певний перехідний період – не менше року, - необхідний для навчання префектів і створення префектур. У цей перехідний період функції префектів виконуватимуть голови ОДА і РДА, які теж матимуть змогу пройти навчання, відбір і у майбутньому стати префектами.

ТЕРИТОРІАЛЬНІ ГРОМАДИ.

5. Відповідно до яких критеріїв розроблялися рішення про створення нових громад

Відповідно до методичних рекомендацій Мінрегіону:

[Методика формування громад <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/34-2020-%D0%BF>](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/34-2020-%D0%BF)

До обов'язкових параметрів під час моделювання громад був показник наявності дітей шкільного віку – не менше 250 учнів і дітей дошкільного віку – не менше 100 дітей.

Додатковими критеріями оцінки спроможності були: індекс податкоспроможності бюджету спроможної територіальної громади; частка місцевих податків та зборів у доходах бюджету спроможної територіальної громади.

6. Скільки спроможних територіальних громад буде створено в Україні і коли цей процес буде завершено?

Відповідно до проекту рішення Уряду, в Україні буде створено **1470 територіальних громад** (міських, селищних, сільських територіальних громад) замість 11250 існуючих, в основному малоспроможних громад, які були станом на 01 січня 2015 року. Говорити про їх юридичне створення можна буде говорити після чергових місцевих виборів у жовтні 2020 року.

7. Які органи державної влади повинні бути розташовані у нових громадах?

Територіальні органи ЦОВВ можуть утворювати свої підрозділи для забезпечення реалізації державної політики на відповідній території, в тому числі і в громадах.

Державні послуги, які можна делегувати громадам, надаватимуться через виконкоми громад та Центри надання адміністративних послуг.

8. Яка буде система надання послуг у громадах?

Переважну більшість послуг люди отримуватимуть у громадах. Перелік послуг, що будуть надаватися у громадах буде визначено законодавством. Порядок їх надання буде визначатися відповідними органами місцевого самоврядування та їх комунальними підприємствами (установами), а також через відповідну систему територіальних підрозділів органів виконавчої влади.

9. Які основні повноваження нових громад?

Попередні пропозиції до проекту Закону щодо повноважень такі:

Повноваження сільських, селищних міських рад - вирішення питань у більшості сфер:

- 1) управління та розпорядження майном територіальних громад;
- 2) будівництва, утримання та розвитку інфраструктури на місцевому рівні;
- 3) забезпечення житлово-комунальних послуг та благоустрою територій територіальних громад;
- 4) містобудування та архітектури на місцевому рівні;
- 5) підтримки освіти;
- 6) підтримки охорони здоров'я;
- 7) фізичної культури та спорту на місцевому рівні;
- 8) культури та мистецтва на місцевому рівні;
- 9) молодіжної політики на місцевому рівні;
- 10) сприяння соціальному захисту населення;
- 11) цивільного захисту;
- 12) охорони навколишнього природного середовища;
- 13) регулювання земельних, водних, гірничих, лісових відносин на місцевому рівні
- 14) інші

Це поки що робочий варіант. Сфери компетенції громад, точне формулювання їхніх власних та делегованих повноважень уточняється шляхом проведення консультацій з профільними ЦОВВ.

РАЙОНИ.

10. Скільки районів буде створено в Україні і коли цей процес буде завершено?

Утворення/ліквідація районів – це виключна компетенція Верховної Ради України. Проекти відповідних постанов про ліквідацію та утворення районів розробляються і подаються до Парламенту Кабінетом Міністрів. Відповідно до проектів постанов, внесених Урядом, в Україні планується створити 129 районів замість 490 існуючих. На таку кількість вийшли в результаті проведеного моделювання районів з урахуванням «Методичних рекомендацій щодо критеріїв формування адміністративно-територіальних одиниць субрегіонального (районного) рівня» Відповідно до методичних рекомендацій Мінрегіону:

Методика формування громад (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-%D0%BF>)

Методика формування районів (https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/08/Metod.recom_rayon.pdf). Одним із параметрів під час визначення конфігурації майбутніх районів є чисельність жителів від 150 тисяч і більше. Цей критерій, в свою чергу, базується на «Номенклатурі територіальних одиниць NUTS-3» Європейського Союзу.

Остаточне рішення щодо кількості та формату районів буде визначатися рішенням Парламенту. Але це рішення необхідно прийняти на поточній сесії, щоб вибори до райрад пройшли на новій територіальній основі.

11. Якщо будуть укрупнюватися райони, чи передбачає це реорганізацію державних органів? Державні органи будуть знаходитися тільки у центрах нових районів?

Рішення щодо територіального розміщення органів місцевого самоврядування, зокрема рад, виконавчих комітетів та їх підрозділів, старостатів будуть прийматися відповідними місцевими радами. Рішення щодо розміщення місцевих державних адміністрацій та їх структурних підрозділів, територіальних органів та підрозділів ЦОВВ, будуть прийматися Кабінетом Міністрів України. При потребі, на перехідний період, у теперішніх райцентрах може бути забезпечено діяльність окремих структурних підрозділів новоутворених райдержадміністрацій.

12. Які основні повноваження нових районних рад?

Повноваження районних рад:

Власні повноваження районних рад:

- 1) організація діяльності районної ради
- 2) управління майном спільної власності територіальних громад району. Розмежування майна між громадами

Делеговані повноваження районних рад

(визначаються секторальними законами – поки узгоджують з ЦОВВ):

- 1) підтримка освіти (спеціальна загальна середня освіта);
- 2) підтримка охорони здоров'я (підтримка та розвиток закладів охорони здоров'я вторинного рівня);
- 3) соціальний захист населення (соціальні територіальні центри, окремі заходи із соціального захисту дітей та ветеранів війни та праці на районному рівні)
- 4) фізична культура та спорт на районному рівні;

- 5) культура та мистецтво на районному рівні;
- 6) реалізація районних програм і заходів у молодіжній сфері;
- 7) вирішення окремих питань у сфері землеустрою, містобудування та архітектури на районному рівні

Повноваження райдержадміністрацій:

- 1) здійснення повноважень квазі виконавчих органів районної ради, забезпечують виконання делегованих повноваження районних рад (*здійснюватимуться до внесення змін до Конституції*);
- 2) здійснення координаційних повноважень між ТО ЦОВВ на районному рівні;
- 3) інші

Повноваження територіальних органів ЦОВВ на рівні району:

Реалізація державної політики на відповідній території відповідно до компетенції ЦОВВ.

13. Які основні джерела фінансування районних бюджетів з 2021 року?

Обсяг і джерела фінансування районних бюджетів будуть встановлені відповідно до повноважень визначених Законом «Про місцеве самоврядування». Щодо джерел, то розглядаються різні варіанти – з частини податків, чи за рахунок окремої державної субвенції, а також розглядається: податок на прибуток комунальних підприємств (100%), плата за ліцензії, що видається РДА (100%), орендна плата за комунальну власність (100%), плата за розміщення тимчасово вільних коштів (100%), частина чистого прибутку комунальних підприємств (100%) та інші доходи. Це буде прописано у змінах до Бюджетного і Податкового кодексів.

14. Як і коли будуть реорганізовані райони?

Рішення про ліквідацію і створення нових районів Верховна Рада має прийняти до кінця цієї сесії – до 17 липня, щоб Центральна виборча комісія мала час призначити вибори на новій територіальній основі. Тобто юридично нові райони, як адмінтеродиниці, утворюються з моменту набуття чинності відповідної постанови. Реорганізація буде стосуватися системи органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади (РДА, територіальних органів та підрозділів ЦОВВ, яка буде відбуватися поетапно. Так, теперішні районні ради припинять свої повноваження з обранням районних рад в новоутворених районах ще в 2020 році. Що ж до райдержадміністрацій, то вони діють без змін до кінця 2020 року, а з 01 січня 2021 року має розпочатися процес утворення райдержадміністрацій в новоутворених районах. Рішення про утворення нових та ліквідації (реорганізації) інших державних територіальних органів влади буде відбуватися з ініціативи відповідних ЦОВВ за рішенням Уряду.

15. Яка доля працівників РДА у районах, які ліквідовуються?

Передбачається що значна частина високопрофесійних кадрів перейдуть працювати у новоутворені РДА. Інші зможуть продовжити свою професійну діяльність у органах місцевого самоврядування. Новостворені спроможні громади мають велику потребу у досвідчених кадрах, щоб бути спроможними якісно надавати весь спектр послуг. Досвід об'єднання громад минулих років свідчить, що кваліфіковані співробітники РДА переходять працювати у виконкоми громад та Центри надання адміністративних послуг, де більше перспектив, можливостей для розвитку і самореалізації.

Звичайно, необхідно подбати про те, щоб цінні співробітники РДА якомога швидше знайшли служби зайнятості) та громад для створення відповідного запиту.

ІНШІ ПИТАННЯ.

16. Які органи місцевого самоврядування будуть обиратися місцевих виборах у 2020 році?

На на чергових місцевих виборах будуть обиратися сільські, селищні, міські голови та депутати сільських, селищних, міських рад, а також депутати районних та обласних рад.

17. Повноваження (взаємодія) районів з містами-мільйонниками в їх складі

Відповідно до концепції реформи, усі громади, незалежно від кількості населення і статусу (сільська, селищна чи міська, крім Києва, який має окремий статус), функціонуватимуть в однакових умовах і матимуть прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом.